

ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ ТА ЇХ РОЛЬ В УПРАВЛІННІ ЕКОНОМІКОЮ

Пересада Н.О., здоб. ОС «магістр»

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **О.М. Филипенко**

Державний біотехнологічний університет

У наш час відбувається глобальний перехід від індустріального суспільства до інформаційного, що потребує відповідних змін у всіх сферах життя та суттєво впливає як на розвиток економіки загалом, так і на діяльність кожного окремого підприємства. Для якісного збору, зберігання, обробки, пошуку та видачі інформації, яка необхідна у процесі прийняття рішень використовуються спеціальні інформаційні системи.

Інформаційна система (ІС) - це взаємопов'язана сукупність засобів, методів і персоналу, що використовується для збору, обробки, зберігання, аналізу та видачі інформації з метою вирішення конкретного завдання.

ІС включає вхідну (дані, інструкції) і вихідну (звіти, розрахунки) інформацію. Також система може включати механізм зворотного зв'язку для контролю операцій. ІС, що використовують комп'ютерну технологію для виконання поставлених завдань, називають комп'ютеризованою інформаційною системою.

Базовими компонентами інформаційних систем є: технічне забезпечення, програмне забезпечення, база даних, мережа, процедури та люди. В основному ІС створюється для конкретного економічного об'єкта відповідно до взаємозв'язку його елементів, при цьому система має відповідати всім сучасним нововведенням. Важливим елементом ІС є інформаційна технологія [1].

Інформаційна технологія (ІТ) - це система методів, процесів та способів використання обчислювальної техніки і систем зв'язку для створення, збору, передачі, пошуку, оброблення та поширення інформації з метою ефективної організації діяльності людей [2].

Інформаційна система передбачає опис економічного об'єкта і його діяльності, що виражається через економічні показники, а також повинна у достатньому обсязі, своєчасно подавати необхідну інформацію органам управління, для прийняття рішень.

Головними завданнями ІС є: виявлення джерел інформації; збір, реєстрація, обробка і видача інформації, яка характеризує стан виробництва та управління; розподіл інформації між керівництвом, підрозділами та виконавцями відповідно до їх участі в управлінні [3].

Функціями перших ІС були обробка рахунків та розрахунок заробітної плати. Пізніше, завдяки розвитку комп'ютерних технологій, отриману інформацію почали використовуватися для періодичної звітності за розширеними параметрами. Згодом інформаційні системи стали засобом управлінського контролю, а сьогодні вони використовуються на усіх рівнях організації будь-якого спрямування. Сучасні економічні інформаційні

системи (ЕІС) передбачають складну будову та направлені на обробку великих обсягів інформації і мають обмежений час для видачі результатів.

Враховуючи певні функціональні особливості ЕІС можуть бути класифіковані за різними ознаками, наприклад: за рівнем автоматизації процесів управління інформаційної системи; за ступенем централізації обробки інформації; за ступенем інтеграції функцій; за типом ІС та відповідно до рівня застосування і адміністративним поділом.

Основними принципами побудови й функціонування ЕІС є: відповідність, економічність, регламентність, самоконтроль, інтегральність та адаптивність [4].

На сьогодні відбувається стрімкий розвиток інформаційних систем, що дозволяють підприємствам одержати максимальну користь зі всієї наявної у компанії інформації за мінімальних часових і трудових витрат. Також ІС допомагають аналізувати різні аспекти діяльності підприємства для прийняття правильних управлінських рішень. ІС використовують як базове, так і прикладне програмне забезпечення.

Автоматизована інформаційна технологія (АІТ) – це системно організована для вирішення завдань управління сукупність методів і засобів реалізації операцій збору, реєстрації, передачі, накопичення, пошуку, обробки і захисту інформації, що базується на застосуванні розвинутого програмного забезпечення, використаних коштів, обчислювальної техніки та зв'язку, а також способів, за допомогою яких інформація пропонується клієнтам [1].

Створення та застосування інформаційних систем на підприємствах забезпечує підвищення ефективності виробничо-господарської діяльності за допомогою використання новітніх методів управління, які створені з метою відтворити діяльність спеціалістів при прийнятті рішень (експертні системи, методи штучного інтелекту, нейронні семіотичні мережі, нейротехнології та ін.). Не менш важливим є використання в ІС обчислювальних мереж і сучасних засобів телекомунікацій, таких як електронна пошта, відеоконференції та ін., що забезпечує ефективну операційну діяльність користувачів.

Інформаційні джерела:

1. Інформаційні системи та їх роль в діяльності сучасних підприємств. НАУ. URL : <https://www.studocu.com/uk/document/natsional%D1%8Cnuy-aviatsiyniy-universitet/avtomatizovani-informatsiyni-sistemi/lektsii-z-informatsiynikh-sistem-perelik-pitan%D1%8C-do-ispitu/7807419>

2. Плєскач В.Л., Затонацька Т.Г. Інформаційні технології. Інформаційні системи і технології на підприємствах. Підручник, Київ, 2011. URL : https://pidru4niki.com/1497110247709/informatika/informatsiyni_tehnologiyi

3. Загальна характеристика інформаційних систем. Кадлубович Т.І. Міжнародні інформаційні системи та технології. URL : <https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=80>

4. Інформаційні системи та їх роль в управлінні економікою. URL : http://dspace.wunu.edu.ua/retrieve/15262/NNIMEV_kmfge_ditmfr_sme_LEK.pdf